
Zamujena priložnost

Author(s): B. Korošca

Source: *Urbani Izziv*, No. 15, REGIONALNO PLANIRANJE (april 1991 / April 1991), pp. 86-87

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44179829>

Accessed: 03-10-2018 11:11 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Zamujena priložnost

Ob knjigi B. Korošca Ljubljana skozi stoletja

Pred nami je knjiga, ki veliko obeta. Obeta naslov *Ljubljana skozi stoletja* in pričakujemo sistematičen in dokumentiran zgodovinski traktat. Obeta podnaslov *Mesto na načrtih, projektih in v stvarnosti* in pričakujemo razmejitve med geodezijo, urbanizmom in analizo družbenih silnic, ki "proizvajajo" mestni prostor. Obeta tudi množica ilustracij in prav razkošen tipografski izdelek ... Preveč obetov po navadi razočara in razočarani smo lahko predvsem strokovnjaki, saj se nam mora zastaviti vprašanje, komu je knjiga pravzaprav namenjena. Založba Mladinska knjiga jo v predgovoru namenja "za strokovno" in za "vsakdanjo rabo". "Mestni načrtovalci naj (bi) povzeli iz nje staro resnico o živem in krhkem mestnem tkivu, na katerem je lahko vsaka 'lepotna' operacija zelo tvegana", "pri vsakdanji rabi pa nas bo vedno znova razveseljevala privlačna, barvita domiselna risba". Kljub izjavi iz predgovora knjiga ni ne strokovno zasnovana ne poljudna (če izvezam razmeroma konsistentno historiografsko besedilo). Za strokovnost ji manjka bodisi opredelitev za eno od strok, udeleženi v načrtovanju in graditvi mest ali vsaj elementarno spoštovanje vseh ali večih. Avtor je menda geodet, vendar knjigi manjka resnejša razlaga zemljemerskih in grafičnopredstavitvenih metod. Še najdoslednejše je v besedilu izpeljana predgovorna napoved o "trpkih pripombah na račun polpreteklega in današnjega mestnega načrtovanja". Ta vidik je ob kopici netočnih sporočil, neargumentiranih "pripomb" in jedkosti pravzaprav žaljiv za urbaniste, pa kar koli že so ali smo ...

Pri knjigi, v kateri je zbranega veliko lepega arhivskega gradiva, zgodovinskih načrtov in vedut ter med njimi dovolj takih, ki so bile objavljene prvič, je najbolj žalostno dejstvo, da avtor neprenehoma uhaja od stvarne predstavitve k površni interpretaciji, zlasti v risbah, ki mejijo na okorni diletantizem, čeprav nosijo stremljiv naslov "topografske rekonstrukcije". Pri knjigi te vrste je zelo žalostno tudi to, da zlepa ne bo ponovljena v resnejši (ali duhovitejši), tehnično vsaj približno tako zahtevni obliki. Naše skromne razmere tega žal ne dopuščajo in še enkrat se bomo morali zadovoljiti z ugotovitvijo, da živimo v kar se da provincialnem okolju. Naše založbe bi morale vedeti, da je zaradi okoliščin, v kakršnih smo, potrebno knjige te vrste zaupati timom strokovnjakov. V kritičnem in samokritičnem strokovnem timu bi pisec zagotovo opravil odlično delo na svojem ožjem področju, za katero je pristojen. Vtaki postavi bi bilo tudi besedilo pisano vsaj z minimalnimi referencami.

V knjigi mrgoli napak. Posebno veliko jih je zbranih na že omenjenih "topografskih rekonstrukcijah". Navedli jih bomo le nekaj:

Že na str. 15 je severno obzidje emonskega kstra zarisano preveč proti severu. Pričakovali bi tudi, da bo tu opravljeno z Emono, pa ni. Nekropola je nakazana šele na str. 20 in še tu ne dosledno. Grobove so npr. izkopavali celo ob gradnji podvoza na Titovi cesti pri Gospodarskem razstavišču. Na Grajskem griču je bila zagotovo rimska utrdba, pa tudi drugod po sedanjem mestnem pomeriju so našli pomembne antične ostanke.

Na str. 20 je "Spanheimska Luwigana, 10. stol." na robu domišljijanskega, bodisi z obrisom gradu ali z lego hiš.

Na str. 22 imamo spet Spanheimski grad v sedanjem obrisu in s podaljšano Študentovsko ulico, ki predira južno mestno obzidje. Vsaj pri tej in pri še nekaj naslednjih delineacijah bi risar lahko upošteval Angielinijev fortifikacijski načrt iz leta 1586, ki je

prav lepo reproduciran na straneh 28-29. Omenjene in tudi druge napake se vlečejo še na 31. in 39. stran.

K str. 52: Štepanjsko naselje še zdaleč ni v celoti "solidarnostno" in končno, biti reven še ni sramota in še manj priložnost za posmeh z narekovaji.

K str. 104: izrez iz razglednice, ki kaže severozahodni (in severovzhodni) stolp in palacij na Ljubljanskem gradu, spremlja žaljivo neresničen komentar, kajti prav na tem stolpu je bil odkrit in bo spomeniško predstavljen imeniten portal iz Friderikovega časa, palacij pa bo najverjetneje prenovljen. (Sicer pa, zakaj si avtor ni dovolil značilno stereotipne jedkosti v zvezi z Gradom pri Plečnikovih risbah popolne preobrazbe? (Resnici na ljubo pa sploh ne gre za Plečnika, temveč za diplomsko delo njegovega učenca, pok. Milana Severja.)

K str. 183: Plečnik ni zaslovel s Zacherjevo palačo, temveč z Zacherlovo, na praških Hradčanih pa ni uredil le "spominskega trga" ... (Sacher je pekel torte, Zacherl pa je - med drugim - prodajal tudi prašek proti bolham.)

K str. 184-185: Zbornica za TOI leži ob Beethovnovi in ne ob Župančičevi ulici.

K str. 201: Zidovi uršulinskega samostana niso padli že leta 1947; takrat so le utesnili del vrta, da so uredili na njem otroško igrišče.

K str. 202: Ne gre za Wurzbacherja, temveč za Wurzbacha.

K str. 216: Na sliki niso Reške stolpnice, temveč Štepanjske.

K str. 222-223: Ne gre za gradivo iz "Ljubljane 2000", temveč iz elaborata, ki ga je izdelal LUZ za občino Center 10 let prej.

K 232-233: Zavod za urejanje zemljišč Ljubljane ni projektiral prikazanih načrtov. ltd.

Recenzije, Poročila

Povsem manjka dokumentacija Generalnega mestnega načrta iz leta 1965/66 in seveda Ljubljana 2000 s svojo urbanistično zasnovo mesta.

Pisec se na sploh ni znal jasno razmejiti med geodetskimi in turističnimi načrti na eni in urbanističnimi načrti na drugi strani. Zaradi tega sta obe problematiki obdelani le fragmentarno. Prav metaforična pa je uporaba narekovajev.

Akant

Andrej GULIČ

Poročilo o mednarodni konferenci Mesta in nove tehnologije (Cities and New Technologies), Pariz, od 26. do 28. novembra 1990

Konferenca je bila pripravljena v organizaciji: VILLE - Delegation Interministerielle a la Ville et au Developpement social urban, URBA 2000, Association des Maires de France in OECD. Konferenca sodi v okvir strokovnega dela na projektu Urban Impact of New Information and Communication Technologies, ki je bil začel leta 1987 v okviru skupine za urbana vprašanja (Group on Urban Affairs) v sestavu OECD.

Osnovni namen konference je bil osvetliti kvalitativne in kvantitativne vplive in posledice, ki jih prinaša razvoj informacijske in komunikacijske tehnologije za lokalne skupnosti in lokalno oblast. Osnovni cilji konference so bili:

- predstavitev glavnih zaključkov raziskav, ki so jih opravile članice OECD in ki so povezane s proble-

matiko razvoja različnih funkcionalnih dejavnikov in območij, ki se nahajajo pod jurisdikcijo lokalnih oblasti;

- predstavitev izbranih mest, ki so bila aktivna in uspešna pri razvijanju in implementaciji, informacijsko - komunikacijske tehnologije (IKT) pri reševanju specifičnih urbanih problemov; Zelo je bila poudarjena tudi ocena učinkovitosti implementacije IKT pri oblikovanju urbanih servisov;

- izpostavitve ključnih vprašanj, ki nastajajo z vključevanjem IKT predvsem glede na posledice takšnega razvoja na prebivalstvo, socialne strukture in življenjske stile, organizacijske spremembe in lokalni gospodarski razvoj.

V nadaljevanju predstavljam nekaj pomembnejših vsebinskih poudarkov.

Nove tehnologije in delovanje omrežij

V okviru te teme so bili predstavljeni referati, ki so obravnavali vprašanja:

- javnega transporta in upravljanja prometa,
- menedžmenta urbanih servisov,
- varovanja okolja in varčevanja z energijo.

Največ pozornosti udeležencev konference so pritegnila vprašanja menedžmenta urbanih servisov.

Osnovni kriterij urbanega načina življenja danes ni več bližina in koncentracija stanovanj in ostalih objektov, temveč možnost povezave in uporabljanja urbanih servisov. Upravljalci urbanega omrežja so dolžni zagotavljati storitve z minimalnimi stroški in za čim širši krog prebivalcev s hkratnim vzdrževanjem visokega standarda ne glede na občasno povečanje povpraševanja in na negotovosti, ki jih povzročata njihova proizvodnja

Vloga novih informacijsko komunikacijskih tehnologij (IKT) v upravljanju urbanega omrežja ne more biti razumljena kot revolucionarna glede na dejstvo, da je takšna vrsta menedžmenta zmeraj potrebovala in vključevala procesiranje in prenos informacij. Ne glede na to informacija lahko pospešuje in izboljšuje določene odločitve in predvsem je lahko pridobljena, prenesena in shranjena veliko hitreje kot prej.

Osnovne aplikacije nove tehnologije so naslednje:

1. **Racionalizacija upravljanja z urbanih servisi.** Oskrba prebivalcev z urbanih storitvami vključuje čim bolj učinkovito povezovanje proizvodnih enot s porabniškimi enotami v času in prostoru. Pri tem se pojavljajo številne ovire, npr. razdalja med območji proizvodnje in porabe, raznovrstnost porabe v času, težave v komuniciranju z uporabniki itd.

- Upoštevanje dolgoročni okvir reševanja problemov se lahko uporabljajo modeli za optimizacijo načrtovanja in izgradnje urbanih omrežij.

- Upoštevanje srednjeročni okvir reševanja problemov obstajajo številne možne aplikacije nove tehnologije, in to z vzdrževanjem omrežja (voda, kanalizacije, elektrika, javna razsvetljava, itd.) in zbiranjem gospodinjskih odpadkov vred.

- Upoštevanje kratkoročni okvir obstajajo dve možnosti: lokalna kontrola, kjer procesiranje podatkov ustvarja možnosti za takojšnje reagiranje na zunanje spremembe pri uporabi servisov, in centralna kontrola, kjer se na lokalni ravni pridobljena informacija prenaša v središče, kjer se procesira za uravnavanje tokov v omrežju z razdalje. Običajno sta obe vrsti kontrole tesno povezani.

